

Dosarul nr. 3r-36/21

Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Sîngerei – I. Malcoci

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți – E. Grumeza, N. Chircu, S. Procopciuc

Instanța de recurs: Curtea Supremă de Justiție – V. Doagă, N. Vascan, N. Craiu

Instanța de revizuire: Curtea de Apel Bălți – E. Grumeza, N. Chircu, S. Procopciuc

DECIZIE

27 ianuarie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nina Vascan
Maria Ghervas

examinând recursul depus de către Mihail Cojocaru,
în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată
depusă de către Mihail Cojocaru împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și
Casei Teritoriale de Asigurări Sociale mun. Bălți cu privire la contestarea actului
administrativ,

împotriva încheierii din 17 noiembrie 2020 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a
respins ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de către Mihail Cojocaru
împotriva deciziei din 16 octombrie 2018 a Curții de Apel Bălți,

constată:

La 22 mai 2018, Mihail Cojocaru a depus cerere de chemare în judecată în
procedura contenciosului administrativ împotriva Casei Naționale de Asigurări
Sociale (în continuare CNAS) și Casei Teritoriale de Asigurări Sociale mun. Bălți
(în continuare CTAS Bălți), prin care a solicitat anularea răspunsului nr. X-01/09-
1276 din 30 martie 2018 emis de CTAS Bălți și a răspunsului nr. C-660/18; C-
830/18 din 24 aprilie 2018 emis de CNAS ca fiind ilegale; obligarea CNAS și
CTAS Bălți de a reexamina dreptul său la pensia de dizabilitate pentru limita de
vârstă pe stagiul de cotizare, începând cu 15 martie 2018; încasarea de la CNAS și
CTAS în beneficiul său a sumei de 100 000 de lei cu titlu de reparare a prejudiciului
moral.

Prin hotărârea din 13 iulie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Sîngerei s-a admis
parțial acțiunea depusă de Mihail Cojocaru; s-a anulat răspunsul nr. X-01/09-1276
din 30 martie 2018 emis de CTAS Bălți și răspunsul nr. C-660/18; C-830/18 din 24
aprilie 2018 emis de CNAS, ca fiind ilegale; s-a obligat CNAS și CTAS Bălți să
reexamineze dreptul la pensia de dizabilitate pentru limita de vârstă pe stagiul de
cotizare, începând cu 15 martie 2018; s-a respins pretenția privind repararea
prejudiciului moral, ca fiind neîntemeiată (f.d. 45, 50-57).

Prin decizia din 16 octombrie 2018 a Curții de Apel Bălți s-a respins apelul
incident declarat de Mihail Cojocaru, s-a admis apelul declarat de Casa Națională de

Asigurări Sociale, s-a casat integral hotărârea din 13 iulie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul Sîngerei, și s-a emis o hotărâre nouă prin care s-a respins acțiunea depusă de Mihail Cojocaru (f.d. 82, 83-89 recto-verso).

Prin încheierea din 20 februarie 2019 a Curții Supreme de Justiție s-a declarat inadmisibil recursul depus de către Mihail Cojocaru împotriva deciziei din 16 octombrie 2018 a Curții de Apel Bălți (f.d. 104-111).

La 08 octombrie 2020, Mihail Cojocaru a depus prin poștă electronică la Curtea de Apel Bălți cerere de revizuire, prin care a solicitat, în temeiul art. 453 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, casarea deciziei din 16 octombrie 2018 a Curții de Apel Bălți și emiterea unei noi hotărâri de menținere a hotărârii din 13 iulie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul Sîngerei (f.d. 116, 117-121, 165, 166-168 recto-verso).

Prin încheierea din 17 noiembrie 2020 a Curții de Apel Bălți s-a respins ca inadmisibilă cererea de revizuire depusă de către Mihail Cojocaru împotriva deciziei din 16 octombrie 2018 a Curții de Apel Bălți (f.d. 194-201 recto-verso).

La 04 și 08 decembrie 2020, Mihail Cojocaru a depus la Curtea de Apel Bălți și Judecătoria Bălți, sediul Sîngerei, recurs motivat împotriva încheierii din 17 noiembrie 2020 a Curții de Apel Bălți (f.d. 202, 203-204, 206-207 recto-verso).

Argumentele recursului, în esență, se rezumă la faptul că prin Avizul Consultativ al Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității din 20 august 2020 pe cauza nr. 54/20 s-a constatat caracterul discriminatoriu al prevederilor art. 33 alin. (1) lit. c) din Legea privind sistemul public de pensii nr. 156 din 14 octombrie 1998.

Suplimentar, recurentul a apreciat ca fiind contradictorie concluzia instanței de revizuire, precum că „... faptul discriminării Mihail Cojocaru l-a invocat pe tot parcursul cauzei, argumente ce au constituit obiectul dezbaterilor judiciare, iar faptul că acesta ar fi fost în imposibilitate să se adreseze anterior la această autoritate nu se denotă din circumstanțele cauzei”.

În acest sens Mihail Cojocaru a notat că însăși instanța de revizuire a reținut că în cadrul judecării cauzei reclamantul a pretins existența discriminării, care la acel moment nu era confirmată, dar nu necesita mari eforturi din partea instanțelor să o confirme de-sine-stătător, deși, instanța nu a negat că în speță există discriminare.

De asemenea, recurentul a considerat că instanța de revizuire cu ironie i-a incumbat faptul că pentru constatarea discriminării putea să se adreseze Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității. Or, atât timp cât a pretins discriminarea pe cale judiciară, iar cauza se afla pe rolul instanțelor de judecată, care urmau să se expună și asupra acestui fapt, nu se putea adresa Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității.

Recurentul a opinat că la judecarea fondului cauzei nu au fost impedimente ca instanțele de judecată să sesizeze Curtea Constituțională, în măsura în care este prezumată existența discriminării, precum și să atragă în proces Consiliul pentru prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității, pentru a face claritate și a cerceta cauza sub toate aspectele în acest sens.

În această ordine de idei, Mihail Cojocaru a conchis că eronat i se incumbă greșelile și omisiunile instanței de judecată, deoarece el a avut doar calitatea procesuală de justițiabil, dar nu de instanță de judecată.

Recurentul Mihail Cojocaru a solicitat prin cererea de recurs anularea integrală a încheierii din 17 noiembrie 2020 a Curții de Apel Bălți și emiterea unei decizii

noi, prin care să fie admisă cererea de revizuire, casată decizia din 16 octombrie 2018 a Curții de Apel Bălți și restituită cauza pentru rejudecare în ordine de apel.

La 04 ianuarie 2021, Curtea Supremă de Justiție a expediat intimațiilor CNAS și CTAS Bălți pentru notificare copia recursului depus de către Mihail Cojocaru împotriva încheierii din 17 noiembrie 2020 a Curții de Apel Bălți, cu explicarea dreptului de a depune referință asupra criticilor formulate în recurs. Deși, conform avizelor de recepție a corespondenței DS8000806668AS și DS8000806652AS intimațiilor CNAS și CTAS Bălți le-a fost notificată copia recursului la 11 și respectiv 12 ianuarie 2021, aceștia nu au făcut uz de drepturile lor procedurale și nu au depus referințe asupra recursului.

În corespundere cu articolul 241 alin. (1) din Codul administrativ, încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.

Conform articolului 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată, care a emis încheierea contestată, transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Instanța de recurs consideră că Mihail Cojocaru s-a conformat prevederilor legale și a respectat termenele instituite de legiuitor la articolul 242 din Codul administrativ pentru demararea căii de atac în ordine de recurs. Or, încheierea recurată a Curții de Apel Bălți a fost emisă la 17 noiembrie 2020 și expediată pentru notificare recurentului la 07 decembrie 2020 (f.d. 205), iar cererea de recurs motivată a fost depusă la 04 și 08 decembrie 2020.

Prin prisma articolului 191 alin. (5) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de recurs împotriva hotărârilor, deciziilor și încheierilor curților de apel.

Potrivit articolului 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Examinând recursul depus, prin prisma argumentelor invocate de recurent și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept pertinente speței, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a-l respinge, cu menținerea încheierii Curții de Apel Bălți, din motivele ce succed.

În conformitate cu articolul 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă decizie prin care respinge recursul.

Instanța de recurs observă că Codul administrativ nu reglementează instituția revizuirii actelor judecătorești de dispoziție, dar la articolul 195 prevede că procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169-171.

Respectiv, procedura revizuirii urmează a fi efectuată în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă.

Cercetând starea fapt în baza materialelor și lucrărilor dosarului, Colegiul constată că, în speță, obiectul revizuirii l-a constituit decizia din 16 octombrie 2018 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a respins acțiunea depusă de către Mihail Cojocaru (f.d. 82, 83-89 recto-verso).

La fel, Colegiul atestă că Mihail Cojocaru și-a întemeiat cererea de revizuire împotriva deciziei din 16 octombrie 2018 a Curții de Apel Bălți în baza art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă (f.d. 116, 117-121, 165, 166-168 recto-verso).

Prin încheierea din 17 noiembrie 2020 a Curții de Apel Bălți s-a respins ca inadmisibilă cererea de revizuire depusă de către Mihail Cojocaru împotriva deciziei din 16 octombrie 2018 a Curții de Apel Bălți (f.d. 194-201 recto-verso).

Efectuând controlul judiciar al încheierii din 17 noiembrie 2020 a Curții de Apel Bălți, instanța de recurs a constatat că aceasta a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural.

Ab initio, instanța de recurs învederează cu referire la fondul revizuirii că în sensul Capitolului XXXIX din Codul de procedură civilă, revizuirea face parte din categoria căilor extraordinare de atac, de retractare, prin intermediul căreia se poate obține desființarea unei hotărâri judecătorești irevocabile și reînnoirea judecății în cazurile expres determinate de lege.

Având în vedere că retractarea unei hotărâri judecătorești definitive produce efecte grave pentru părți și pentru stabilitatea raporturilor juridice civile, legea admite revizuirea numai în cazurile strict determinate.

Pe de altă parte, revizuirea constituie un remediu procesual important pentru înlăturarea acelor situații excepționale care au făcut ca o hotărâre judecătorească să fie viciată chiar în substanța sa.

Din considerent că revizuirea ocupă un loc aparte în sistemul căilor legale de atac, Colegiul găsește necesar a evoca doar trăsăturile distinctive speței, or, legiuitorul a impus unele reguli de procedură specifice care se aplică acestei căi de atac și care evidențiază deopotrivă locul aparte pe care-l ocupă revizuirea în sistemul procedural.

Așa, din motiv că revizuirea face parte din categoria căilor extraordinare de atac, este guvernată de reguli speciale, iar legiuitorul a prevăzut expres și exhaustiv la art. 449 din Codul de procedură civilă temeiurile pentru declararea acesteia.

În sensul art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă, în baza cărora Mihail Cojocaru și-a întemeiat cererea de revizuire, temei de desființare a unei hotărâri judecătorești irevocabile poate constitui faptul că au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale cauzei care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a cauzei.

La capitolul dat, Colegiul învederează că circumstanțele nou-descoperite sunt totalitatea de fapte juridice (obiect al probației) care duc la apariția, modificarea sau stingerea drepturilor și obligațiilor civile, care au o importantă esențială pentru soluționarea justă a cauzei civile, totodată, având putere decisivă asupra concluziei instanței de judecată, care nu au fost și nici nu au putut fi cunoscute revizuentului anterior, dar existau până la momentul pronunțării hotărârii și au fost descoperite după ce hotărârea judecătorească a devenit irevocabilă.

Astfel, pentru invocarea acestui temei de revizuire este necesar ca circumstanța nouă să îndeplinească două condiții esențiale și cumulative: 1) să existe anterior

pronunțării hotărârii; și 2) să-i devină cunoscută revizuentului ulterior pronunțării hotărârii.

Circumstanțele nou-descoperite sau faptele esențiale ale cauzei, în sens procesual, trebuie să constituie obiect al probării existenței sau lipsei faptelor juridice privind apariția, modificarea sau stingerea raporturilor juridice.

Respectiv, analizând cererea de revizuire, Colegiul constată că Mihail Cojocaru nu a evocat careva circumstanțe plauzibile, nou descoperite, care pot constitui obiect al probației raporturilor juridico-publice supuse controlului legalității în prezenta speță dintre Mihail Cojocaru și CNAS, precum și CTAS Bălți și care au importanță esențială pentru soluționarea disensiunii dedusă judecății, fiind în stare de a influența adoptarea unei alte soluții decât cea pronunțată prin decizia din 16 octombrie 2018 a Curții de Apel Bălți.

Sub acest aspect Colegiul consideră că instanța de revizuire just a apreciat critic argumentele revizuentului invocate întru necesitatea retractării deciziei din 16 octombrie 2018 a Curții de Apel Bălți. Or, presupusele circumstanțe nou-descoperite, invocate de către revizuent, au apărut la 05 mai 2020 (Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 73/8), 03 iulie 2020 (Decizia Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității nr. 56/20) și 20 august 2020 (Avizul Consultativ al Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității pe cauza nr. 54/20), iar actul administrativ supus controlului judecătoresc al legalității – răspunsul CTAS Bălți nr. X-01/09-1276 și răspunsul CNAS nr. C-660/18; C-830/18 datează cu 30 martie 2018 și respectiv 24 aprilie 2018.

Astfel, presupusele circumstanțe nou-descoperite invocate de către revizuent au apărut ulterior adoptării hotărârii asupra fondului cauzei, fapt ce deduce că nu pot influența soluția pronunțată de către Curtea de Apel Bălți prin decizia din 16 octombrie 2018.

Prin urmare, presupusele circumstanțe nou-descoperite invocate de către revizuent nu pot fi încadrate în temeiul art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă, întrucât nu îndeplinesc condiția obligatorie de a „exista anterior pronunțării hotărârii”.

În asemenea circumstanțe, Colegiul conchide că argumentele invocate de revizuentul Mihail Cojocaru nu constituie temei pentru redeschiderea procedurii judiciare.

Cumulul ipotezelor relevate mai sus certifică în mod clar lipsa de substanță a recursului depus de către Mihail Cojocaru împotriva încheierii din 17 noiembrie 2020 a Curții de Apel Bălți. Circumstanța dată desprinde simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanța inferioară, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare atât a revizuirii, cât și a recursului.

Pertinentă speței Colegiul consideră și jurisprudența CtEDO, în care Înalta Curte a reiterat că, dreptul la o instanță garantat de art. 6 §1 din Convenție presupune respectarea principiului preeminenței dreptului. Unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere ca, atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție. Acest principiu cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei. Competența instanțelor ierarhic superioare de revizuire trebuie exercitată pentru a

corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare. Revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare a cauzei. O abatere de la acest principiu este justificată doar atunci când este necesară prin circumstanțele unui caracter esențial și imperios (Josan v. Moldova, nr. 37431/02, § 25; Brumărescu v. România, nr. 28342/95, §61; Ryabykh v. Rusia, nr. 52854/99, §52).

Din considerentele menționate supra și având în vedere că încheierea din 17 noiembrie 2020 a Curții de Apel Bălți a fost emisă cu respectarea normelor de drept pertinente speței, iar recurentul nu a adus în fața instanței de recurs argumente elocvente în sensul demonstrării ilegalității și netemeinicii actului judecătoresc recursat, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul depus de către Mihail Cojocaru și a menține încheierea instanței de revizuire.

Conform articolelor 193, 194, 241 și 243 alin. (1) lit. b), (2) și (3) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul depus de către Mihail Cojocaru.

Se menține încheierea din 17 noiembrie 2020 a Curții de Apel Bălți, adoptată în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Mihail Cojocaru împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și Casei Teritoriale de Asigurări Sociale mun. Bălți cu privire la contestarea actului administrativ.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Nina Vascan

Maria Ghervas